Ner 39. | 30 Grudnia.
ROK 1828. | Wtorek.

GONIEC KRAKOWSKI,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY i LITERACKI.

Dziennik ten wychodzi 3 razy w tydzień, to jest co Wtorek, Czwartek i Sobotę o godzinie 5 wieczór, w Krakowie w drukarni wydawców braci *Gieszkowskich.* Prenumerata kwartalna kosztuje Zp. 6 gr. 15. w mieyscu, pojedynczy numer gr. 6. w królestwie polskiém z pocztą Zp. 10.

OŚWIADCZENIE WYDAWCOW.

Gdy już do dnia onegdayszego, znaczna okazała się liczba Szanownych Prenumeratorów, przychylnych życzeniu Wydawców: aby Goniec Krakowski *w podwojney nadal wychodził obszerności, i prenumeratę na następny kwartał w kwocie Złp:* 9. *złożyła; przeto Wydawcy mają honor nayuroczyściey zapewnić swoich Łaskawych Czytelników: że od d.* 1 *Stycznia* 1829, Goniec *w tych samych dniach i godzinach jak dotąd w podwojoney obszerności nayreguiarniey wychodzić będzie. Prenumerata kwartalna rzeczonego pisma w Królestwie Polskim z pocztą wynosi Złpol:* 14.

Pojedyncze numera przedawane będą po gr: 10.

XXXIX. BULETYN

NOWOŚCI POLITYCZNYCH.

ROSSYA. *Teatr Woyny.* Do jakiego stopnia pozwalaią sobie, niektóre pisma rojalistowskie we Francyi, umieszczać kłamstwa z teatru woyny, dowodzą dwa następujące sprostowania przez *Dostrzegacza Austryackiego*, uczynione:

1. (*Z Wiednia* 21 *Grudnia.*) "Dziennik francuzki Sporów, (*Journal des Debats*,) z dnia 13 b. m. zawiera, jakoby z Wiednia pod d. 2

Grudnia odebraną w listach wiadomość: "*Że przy odwrocie z pod Sylistryi*, 12,000 *Rossyan*, *rzucili broń i poddali się w niewolę !!!*„ --- Już nieraz byliśmy spowodowani zwracać uwagę Publiczności, na te ohydne baśnie, jakich niektóre pisma, pod firmą: *Prywatnych doniesień z Wiednia*, niewstydzą się rozsiewać; jakoż mamy sobie za obowiązek i ią razą nayroczyściey zapewnić ją: że równie i powyższa wiadomość, wcale tu mieysca niemiała, i jest zupełnie zmyślona.„

(*Z Wiednia* 23 *Grudnia.*) "Gazeta codzienna francuzka, (*La Quotidienne*) utrzymuje, że ma przed oczyma list, z Wiednia pod d. 4 b. m. pisany, jakoby tam nadeszła wiadomość z Siedmiogrodu: "*Że jenerał „Geismar w obozie pod Kalafat otoczony, po kilkakrotnych usiłowa-„niach wybicia się na przeboy, zmuszonym został do poddania, przez „kapitulacyą.*„

"Powtarzamy tu również, wczoraysze oświadczenie *Dziennikowi Sporów* zrobione, z tym dodatkiem: że jeśli podobne doniesienia, w istocie z Wiednia, (o czem nawet wątpiemy,) nadesłane zostały; te tylko mogą bydź płodem pióra ciemnych korrespondentów, którzy niemajac nic prawdziwego do napisania, a chcąc jednak zarobić na pieniężną zapłatę, podobne falsze sami sobie zmyślają. My bowiem dziś, to jest 22 Grudnia wiemy i zapewnić możemy: że nietylko iż tu nic podobnego, nawet w brukowych pogłoskach nieobiegało, ale owszem, powszechnie wiadomo: "*Że korpus jenerała Geismara wedle ostatnich doniesień, zostaje wciąż panem swoich stanowisk w małey Wołoszczyznie.*„

(*Z Rygi* 4 *Grudnia.*) Oto jest rys, tegoroczney wyprawy przeciwko Turcyi, w pismach krajowych ogłoszony. "*W Europie*: zdobyła Rossya Mołdawiią, wielką i małą Wołoszczyznę; na tamtey stronie Dunaju znaczną część Bulgaryi, ośm twierdz, nieliczac w to obwarowanych stanowisk nad Dunajem i dwa nieprzyjacielskie obozy. Trofea nasze zwycięzkie są: 957 dział, 180 chorągwi, i niezmierne zapasy;--- 17 wielkich i 45 małych statków częścią zatopionych, częścią zabranych zostało; dziewiecin baszów i 22,500 ludzi, złożyło przed naszem woyskiem broń.--- *W Azyi*: zdobyto trzy baszostwa czyli gubernije z 6 twierdzami, 3 zamki warowne, i 3 obozy;-- w tych zaś zabrano 313 dział, 125 chorągwi, i 11 buńczuków; do niewoli wzięto 3 baszów, i 8000 żołnierzy. Korpus 30,000 Turków, zbity i rozpędzony.-- Korzyści te, przypłaciliśmy utratą 8 dział pod Szumlą i w ogóle 6000mi zabitych.-- Teraz linija nasza, rozciąga się od *Kalafatu*, mocno obsadzonego, skąd śmiertelna trwoga wypłoszyła Turków, i od Widdynu aż do *Warny*, będącey na nowo nieprzystępną.-- Przednie straże naszego woyska znaydują się nad *Kamtczykiem*, *Dewet* zostaje obsadzony, *Bazardżik i Prawadi* zasłonięte.-- Od *Szumli*, którey uważanie przez zimę było by bez użytku, i z pod *Sylistryi*, gdzie wylewy i mrozy ostać się niedozwalały, woyska nasze odeszły na kwatery zimowe do Mołdawii i Wołoszczyzny.

AMERYKA POŁUDNIOWA. (*Z La Guara* 20 *Października.*) Nadeszły tu wiadomości z *Bogota*, że połkownik Guerra i jenerał Padilla rozstrzelani, a potem obwieszeni zostali. Santander, jeszcze niebył stawiony przed sądem.

FRANCYA. (*Z Paryża* 15 *Grudnia.*) Kilka kompanij artylerzystów i indzinierów, wysłano znowu do Morei. *Gazeta Francyi*, (zwana katolicko-apostolską) pełne żółci umieszcza wciąż wiadomości przeciwko woynie Rossyi z Turcyą i wyprawie do Morei woysk swey własney oyczyzny;-- i co tylko może na sławę Turków, a poniżenie Rossyan i Francuzów, to zbiera jak naystaranniey. Ostatnie iey nowiny malują bardzo smutny stan korpusu jenerała Maison. Liczy w nim samych umarłych 2000!!! i przydaje: że woysko naymocniey sobie przykrzy, i na głos woła o powrót do oyczyzny!!!.-- Kłamstwo godne politowania.-- Procz nie-

wielkiey liczby chorych, całe woysko wedle ostatnich urzędowych rapportów naylepszy duch ożywia, i w naylepszym znayduje się stanie.-- Gazeta więc rzeczona, nosząca powyższe dwa chrześcijańskie przydatki, wszystkie zdaje się łożyć na to usilowania, aby sobie zjednala błogosławieństwo proroka Machometa.

GRECYA. Wedle ostatnich urzędowych doniesień z Morei, pod d. 23 Listopada, stan zdrowia woysk francuzkich, codziennie się tam polepsza. Indzinierowie francuzcy, pracują wciąż nad postawieniem twierdz tamteyszych, w zupełnym stanie obrony.

Goniec Smirenski, z dnia 18 Listopada, donosi: że konsul francuzki na wyspie Kandyi, odebrał od posła dworu swego, hrabi *Guilleminot*, ważną odezwę w tych wyrazach: "*Że trzy sprzymierzone poselstwa (Rossyi, Anglii i Francyi,) niemogąc patrzeć obojętnie na popełniane na tey wyspie srogości; wezwali admirałów eskadr połączonych, aby końcem zapobieżenia podobnym nadal wypadkom, przymusili Turków i Greków do zawieszenia broni; do którey to czynności, ze strony swych rówienników, admirał angielski zobowiązanym został.*"

Pisma francuzkie jednozgodnie donoszą: że rząd tamteyszy upoważnił połkownika *Fabvier* do organizowania woysk linijowych w Grecyi, i na ten cel po 100,000 franków miesięcznego wsparcia, ze strony swey zapewnił. (D. A.)

HISZPANIA. (*Z Paryża* 15 *Grudnia.*) Nadeszła tu nadzwyczayną drogą wiadomość, o zaburzeniu woyskowem w twierdzy S. *Sebastian.*--- Jenerał *d'Espagna* miał znowu 14 osób skazać na śmierć w Barcellonie za uczesnictwo do związków wolnych mularzy. Między tymi nieszczęśliwemi, znayduie się 3 francuzów, za któremi upomnial się natychmiast konsul francuzki.

PORTUGALIA. (*Z Plimut* 8 *Grudnia.*) Wczoray wyszła tu odezwa jenerała *Stubbs* do woyska portugalskiego, w Anglii;-- w którey uwiadamia swoich rodaków, że w krótce ten kray opuściwszy, do Brazylii zawiezieni zostaną, gdzie swemu prawemu władzcy, pod opiekę oddani,-- nadzieją pewnieyszego powrotu do oyczyzny, cieszyć się mogą.-- Sądzą jednak powszechnie, że zakład ten, do 6000 ludzi wynoszacy, uda się na wyspę Terceira, dotąd wierną D. Pedrowi, i tam działać będzie w imieniu D. Maryi, przeciw stronnikom D. Miguela.

SZWECYA. (*Od brzegów niższey Elby* 19 *Grudnia.*) W izbie rycerskiey seymowey Szwecyi, wniesiono między innemi projekt, ażeby xiążki, równie jak gazety, za opłatą stęplową, przez pocztę rozsełane bydź mogły.

ROZMAITOSCI.

Przy niesłychaném opadnieniu wody na *Traweminde* pod Lubeką, oglądano stary wojenny okręt anzeatycki, który tam od wieków zatopiony bydź musiał, i teraz przez ten wypadek stał się widzialnym. — Dochód teatrów francuzkich w Listopadzie r. b. był następujący: *Wielka Opera* fr. 46,534, —*Teatr francuzki* 34,412,— *Feydau* 48,559,— Opera Włoska 24,755,— Odeon 13,153, *Theatre de Madame* 35,711,—*Wodwilli* 28.146, *Nowości* 41,817, *Rozmaitosci*, 59,339,— *Gaieté* 37,023, — *Ambigu* 27,855,— *Porte St. Martin* 64,509, *Cyrk olimpiyski*, 50,003.

2 Grudnia umarł w Dendermonde w Hollandyi, niejaki Szymon Jane Paap, rodem z *Zandwort* w 40 roku życia. Był

to naymnieyszy człowiek swego wieku, miał bowiem tylko wzrostu 30½ piędzi amsterdamskich.

Gazeta chińska wychodząca w Pekinie, jest niezmiernie wielkiego formatu. Drukuje się na materyi jedwabney i bynaymniey zagranicznych wypadków niewyraża, ale zato mnóstwo krajowych. Jest bardzo stara, i musi bydź wiarogodna, bo za naymnieyszą fałszywą wiadomość, kara śmierci jest przepisana. Rzeczona gazeta wychodzi już 1000 lat, co dowodzi o dawności wynalezienia druku w Chinach. W królewskiey bibliotece w Paryżu, znaydują się exemplarze takowey gazety z dnia 18—26 Lutego 1793. r. mającey długości dziewięć łokci !!!

Paganini przyszedł znowu do zdrowia. Znayduje się on dotąd w Pradze, prawie ubostwiony od mieszkańców tamteyszych,—lecz w krótce opuszcza to miasto. Ostatni jego koncert, był na dzień 20 Grudnia zapowiedziany,—który stanowić miała: *Burza*, sonata dramatyczna na całą orkiestrę, z stosowną dekoracyą, z solami i waryacyami Paganiniego na stronie G. w ośmiu częściach. 1. Nadchodzenie burzy, — 2. Poczatek burzy,— 3. Modlitwa,— 4. Fala morska,— 5. Burza,— 6. Naywiększe zamieszanie,— 7. Spokoyność powrócona, — 8. Radość.

ANEGDOTY.

ODPOWIEDŹ NA WZÓR HENRYKA IV.

Gdy xiężna Angulem w roku 1823. znaydowała się w *Bordeaux*, dała raz do poznania, że sobie życzy odwiedzić szkolę minerów i bydź obecną doświadczeniom. W chwili w którey miał wybuch nastąpić, jenerał Darmagnac, (*Darmaniak*) nalegał na xiężnę, ażeby się usunęła w bezpieczne mieysce. »*Dla czegoż jenerale*, (*rzekła*) *chcesz mnie trwożyć niebezpieczeństwem, którego sam za nic niemasz!* —«

NOGA URWANA.

W pamiętney woynie r.1813. jenerał *Latour Maubourg* tak mocno ugodzony był w nogę, że mu ją musiano odjąć. Podczas tey smutney operacyi, siedział jak nayspokoyniey i palił sobie tytuń. Wierny jego służący, stał na stronie i płakał jak dziecie. »I czegóż ty biedaku płaczesz? zawołał *Latour Maubourg* spostrzegłszy to; — wszakże to lepiey dla nas obu,— ja mniey będę miał teraz wydatku na jeden bót niż na dwa, ty mniey pracy z jednym niż z dwiema.«—

TEATR NARODOWY.

30. Dziś komedya: *Ferdynand i Ewelina*; --- poczem nastąpi opera: *Piękna Tyrolka*, -- i komiczny balet: *Oberon król Elfów*.

KONIEC TOMIKU I. i Roku 1828.